

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในบรรดาปัจจัยในการพัฒนาประเทศนั้น ก่าดังคนนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะเหตุว่าถ้ามีคนจำนวนมากพอสมควร มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่การงาน และมีการจัดการที่ดีแล้ว โอกาสที่จะทำงานให้ได้รับผลดีและประหยัคยอมง่ายขึ้นเป็นอันมาก คนสำคัญยิ่งค่าเงินและสิ่งของมากมายนัก เพราะถ้าคนมีความสามารถแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จไปค้ำยก็และรวดเร็ว¹

ครูนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการศึกษา และคุณภาพของครูยังมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของนักเรียนที่ผลิตออกไปอีกค้ำย เพราะนอกจากครูจะเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเจริญรอยตามแล้ว ครูยังเป็นผู้ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่พึงประสงค์อีกค้ำย ดังนั้นคุณภาพในการสอนของครูจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงค้ำยระดับการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวอยู่เสมอว่า การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามในทางการศึกษาจะไม่มีทางสำเร็จได้เลย ถ้าครูยังแสดงพฤติกรรมในทางการสอนเหมือนเดิม²

คุณภาพของการศึกษานั้น แม้ว่าจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น การบริหารบริการของโรงเรียนนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสิ่งแวดล้อม นักเรียนและครู แคคถ้าจะ

¹สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร (แก้ไขปรับปรุงครั้งที่ 6). (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 239.

²สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, โครงการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู 2523
หน้า 1. (อัครสำเนา)

วิเคราะห์ให้รอบคอบแล้ว คุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับตัวครูและประสิทธิภาพของการทำงานเป็นอย่างมาก การที่จะให้ครูมีประสิทธิภาพสูงนั้น ขึ้นอยู่กับการเตรียมครู (Pre-service Training) ของสถาบันฝึกหัดครู และการฝึกอบรมครูประจำการ (In-service Training) ซึ่งทั้ง 2 ประการนี้ เป็นกระบวนการต่อเนื่องเชื่อมโยงกันไป

แนวความคิดเรื่องการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูประจำการนั้นมีมานานแล้ว ด้วยเหตุผลที่ว่า วิทยาการใหม่ ๆ ของโลกเกิดขึ้นอยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติงานควรจะได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการตามกาลโอกาส ผู้ประกอบอาชีพครูในบางประเทศมีข้อกำหนดว่า ในปีการศึกษาหนึ่งจะต้องไปร่วมอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับวิชาชีพของตนเองอย่างน้อย 1 ครั้ง ผู้จัดอาจเป็นองค์การหรือสมาคมวิชาชีพนั้น โดยผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเอง ในบางประเทศก็มีบริการจัดโดยรัฐเป็นครั้งคราว

ในประเทศต่าง ๆ ได้จัดโอกาสให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูศึกษาเล่าเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้และคุณวุฒิของตน โดยให้เข้าศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูหรือมหาวิทยาลัย ทั้งในเวลาและนอกเวลา ส่วนใหญ่มักจะถือคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานการรับนักศึกษาทั่วไป ผู้ประกอบวิชาชีพจะได้ศึกษาอบรมตามโอกาสมากน้อยแล้วแต่ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ

สำหรับประเทศไทยของเรา มีบริการต่าง ๆ ที่จัดเพื่อการศึกษาและฝึกอบรมครู ทั้งในครูศึกษาเองแล้วมาสอบประจำปี จัดอบรมพิเศษให้สอบ เช่น อ.ศร. หรือจัดโควตาให้เข้าศึกษาเล่าเรียนในภาคปกติเช่นเดียวกับนักศึกษาทั่วไป ซึ่งจำแนกออกได้เป็น

1. การจัดสอบวิชาชุดครู พ.กศ., พ.ม. และครูวิชาพิเศษประจำปี โดยครูต้องศึกษาค้นคว้าแล้วมาสอบปีละครั้งตามกำหนด
2. การจัดการศึกษาทางไปรษณีย์-วิทยุ ตามหลักสูตรวิชาชุดครู พ.กศ. และ พ.ม. มีการลงทะเบียนสมาชิก แจกบทเรียนและทำแบบฝึกหัด แล้วจัดส่งสอบประจำปี

¹ กรมวิชาการ, การวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2518), หน้า 1.

3. การจัดอบรมพิเศษสำหรับผู้ไม่มีวุฒิทางครู เพื่อให้มีวุฒิตัน

4. การจัดอบรมภาคฤดูร้อน (อ.ร.ร.) ตามหลักสูตรวิชาครูชุด พ.กศ. และ พ.ม.

ซึ่งหมวดวิชาสามัญและวิชาพิเศษ

5. การให้โควตาแก่ครูในสังกัดต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล
กรมสามัญศึกษา โรงเรียนราษฎร์ ฯลฯ เข้าศึกษาในภาคปกติในวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัย
ทั้งระดับประกาศนียบัตรและระดับปริญญาตรี

6. การเปิดสอนภาคสมทบของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹

บริหารต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ยังมีได้มีเป้าหมายที่แน่นอน ครูผู้มีโอกาสและ
กัณธแสงหากังสามารถชักตวงเอาประโยชน์จากบริการและโอกาสเช่นนี้ได้ แต่ยังมีครูอีก
จำนวนมากที่ไม่สามารถจะได้รับประโยชน์ ไม่สามารถจะเข้าอยู่ในโปรแกรมใด ๆ ภายอุปสรรค
นานาประการ ก็ถูกละเลยไว้เรื่อยมา

ในปี พ.ศ.2518 วิทยาลัยครูได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันอุดมศึกษามี หน้าที่ตาม
ที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518 ว่า "ให้วิทยาลัยครูเป็น
สถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาวิชาการและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี
วิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิทย์ฐานะของครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ทำนุบำรุง
วัฒนธรรมและให้บริการแก่สังคม"²

¹ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ, "คำบรรยายของอธิบดีกรมการฝึกหัดครู เรื่องโครงการ
อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ บรรยายแก่อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ วิทยา
ลัยครูทุกแห่ง ณ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา 9 เมษายน 2519," รายงานการสัมมนาการให้การ
ศึกษาและฝึกอบรมครูประจำการ ณ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วันที่ 6-10 มกราคม 2523,
หน้า 184-185.

² พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.2518, ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 92
ตอนที่ 48 (27 กุมภาพันธ์ 2518) : 30.

โดยภาระหน้าที่ตามนัยแห่งพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) ซึ่งระบุไว้ว่า "เร่งอบรมครูประจำการ และบุคลากรหลัก ให้ทำหน้าที่ใหม่ไคตามแนวพัฒนาการศึกษา ให้ลดการผลิตครูภาคค่ำ และการสอบวิชาชุดกลางตามขั้นตอนที่เหมาะสม และอาจเลิกไปในที่สุด เปลี่ยนเป็นอบรมครูประจำการ เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงตนให้ดีขึ้น" สภาการฝึกหัดครูจึงได้กำหนดระเบียบสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรทางการศึกษาประจำการ พ.ศ.2519 ขึ้น ประกาศ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2519 สาระสำคัญของระเบียบนี้ กำหนดให้วิทยาลัยครูทั่วประเทศ จัดการให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ โดยให้ดำเนินการตามหลักการ ดังต่อไปนี้

- ให้แต่ละวิทยาลัยครูจัดในเขตที่ได้รับมอบหมายจากกรมการฝึกหัดครู
- ให้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมขึ้นในเขตที่รับผิดชอบของตนตามความเหมาะสม
- ให้ใช้หลักสูตรสภาการฝึกหัดครูหรือหลักสูตรทางการศึกษาอื่นที่ได้รับอนุมัติจากสภาการฝึกหัดครู
- ให้วิทยาลัยครูกำหนดผู้บริหาร ผู้ดำเนินการ ผู้ให้การอบรม และเจ้าหน้าที่ตามความจำเป็นและความเหมาะสม
- ผู้ให้การอบรม อาจใช้วิทยากร ผู้บริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่การศึกษาหรือผู้ชำนาญอื่น ๆ ที่เห็นสมควรได้ช่วย
- ผู้เข้ารับการศึกษหรือฝึกอบรมคือบุคลากรทางการศึกษาประจำการหรือบุคลากรของหน่วยงานที่เจ้าสังกัดต้องการให้ศึกษาและฝึกอบรม
- การจัดการศึกษาอบรมจะกระทำในหรือนอกเวลาราชการก็ได้

สภาการฝึกหัดครูได้กำหนดโครงการให้การศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการทั้ง 3 ระดับคือ ระดับ ป.กศ. ป.กศ.ชั้นสูง และ ระดับปริญญาตรี (ค.บ.) สำหรับระดับ ป.กศ.ชั้นสูง และ ค.บ. ได้กำหนดหลักสูตรแบ่งออกเป็นโปรแกรมพัฒนา

สมรรถภาพครู 24 โปรแกรม วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ มาตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2521 ในการดำเนินงานแต่ละวิทยาลัย หรือกลุ่มวิทยาลัยครู มีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกัน¹ ตลอดระยะเวลาของการจัดการอบรมที่ผ่านมา วิทยาลัยครูแต่ละแห่งประกอบด้วยวิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร และวิทยาลัยครูนครสวรรค์ ได้รวมประชุมรวมมือกันแก้ปัญหา กำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา เป็นโปรแกรมหนึ่งในจำนวน 24 โปรแกรมของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้ที่เจ้าสังกัดประสงค์จะเตรียมตัวไว้สำหรับตำแหน่งบริหารในอนาคต หลักสูตรการอบรมเปิดเฉพาะ ระดับปริญญาตรี วิชาเอกทางการบริหารโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาสมรรถภาพการบริหารงานของผู้บริหาร โดยเฉพาะครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในท้องถิ่น รวมไปถึงการเพิ่มพูนวิทยฐานะ แก่ครูประจำการและยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้นอีกด้วย ดังนั้นโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพของผู้บริหารการศึกษานี้ จึงเป็นโปรแกรมที่น่าสนใจ การอบรมที่มีประสิทธิภาพจะให้ผลโดยตรงต่อการบริหารงานของครูใหญ่ที่จะนำเอาหลักวิชาไปปฏิบัติ ว่าที่เหตุผลและแนวคิดทางสังคมศาสตร์ถือว่า พฤติกรรมของมนุษย์มาจากเหตุหลายๆ (Multi Causal) กล่าวคือมีสิ่งกำหนดหลายอย่างถ้าเราสามารถรู้สิ่งกำหนดหรือตัวแปร (Variable) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทั้งหมด เราจะสามารถตั้งเป็นกฎ (Law) ได้อย่างแน่นอน และสามารถจะนำไปใช้ในการทำนาย (Predict) พฤติกรรมล่วงหน้าได้²

¹ กรมการฝึกหัดครู, ผลการประชุมปฏิบัติการผู้ดำเนินงานโครงการ อคป. ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ ณ วิทยาลัยครูนครราชสีมา 2-4 มิถุนายน 2524, หน้า 1-2.

² ประเสริฐ แย้มกลิ่นฟ้า, "การใช้เหตุผลและแนวคิด," หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พระนคร : สำนักงานเลขาธิการสภาวิจัยแห่งชาติ, สภาวิจัยแห่งชาติ, ม.ป.ป.), หน้า 44.

ดังนั้น การวิจัยเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความจำเป็น เพราะจะทำให้ประโยชน์โดยตรงต่องานการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูประจำการที่วิทยาลัยครูกำลังดำเนินการอยู่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งยังไม่มี การวิจัยที่ตรงประเด็นว่า มีตัวประกอบอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการอบรมมาก่อนเลย ผลของการวิจัยเรื่องนี้จะได้ตัวประกอบและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการอบรมครูประจำการ โดยเฉพาะโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา จะให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ได้ปรับปรุงการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูประจำการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหาตัวประกอบ (Factors) ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือว่าประกอบไปด้วยตัวประกอบ (Factors) อะไรบ้าง
2. เพื่อศึกษาตัวแปร (Variables) ที่ประกอบกันเป็นตัวประกอบ (Factors) ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

เนื่องจากโครงการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ มีขอบเขตกว้างขวางมาก การวิจัยนี้จึงกำหนดขอบเขตเพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและทุนในการดำเนินงานดังนี้

1. การวิจัยนี้จะศึกษาหาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษาที่จัดขึ้นในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือเท่านั้น

2. การวิจัยนี้จะใช้การรับรู้ของผู้เข้ารับการอบรมที่กำลังเข้า รับการอบรม ในปีการศึกษา 2524 เป็นข้อมูลตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการให้การศึกษาและฝึก อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ประสิทธิภาพของการให้การศึกษาและฝึกอบรมในการวิจัยนี้เป็นพฤติกรรมอันเกิด จากการให้การศึกษาและฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสังเกตเห็น และสามารถวัดได้ ด้วยการจัดอันดับคุณภาพ

2. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามอย่างเต็มที่และจริงจัง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา หมายถึง การให้การศึกษาและฝึก อบรมตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ระดับปริญญาตรี (ครุศาสตร์บัณฑิต) วิชาเอกการ บริหารโรงเรียนเป็นโปรแกรมหนึ่งในจำนวน 24 โปรแกรมของโครงการให้การศึกษาและฝึก อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

โครงการให้การศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึง โครงการที่สภาการฝึกหัดครูอนุมัติให้วิทยาลัยครูต่าง ๆ รับไปดำเนินการให้การศึกษาและฝึก อบรมแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีกิจกรรม 2 ลักษณะคือ

"การให้การศึกษา" หมายถึง การให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูน วิทยะฐานะ

"การฝึกอบรม" หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ อันจะเป็น ประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน

ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จ และความพึงพอใจอันเกิดจากการให้การศึกษาและฝึกอบรมในโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหาร

การศึกษา ตามการรับรู้ของผู้เข้ารับการอบรม

การรับรู้ (Perception) หมายถึง การแปลความหรือตีความจากการที่ผู้เข้ารับการอบรมได้สัมผัสหรือมีส่วนร่วมในโครงการให้การศึกษาและฝึกอบรมที่กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ จั๊กขึ้น

วิทยาลัยครู หมายถึง วิทยาลัยครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ หมายถึง วิทยาลัยครูที่มีการประสานงานกันเพื่อบริหาร การผลิตครูและอบรมครูในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ มี 8 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพินุลสงคราม วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยกำแพงเพชร และวิทยาลัยครูนครสวรรค์

ผู้เข้ารับการอบรม หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ที่เข้ารับการ อบรมในโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพผู้บริหารการศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ในปีการ ศึกษา 2524

อาจารย์ หมายถึง ผู้ให้การอบรม ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำของวิทยาลัยครูและผู้ที่ทรง คุณวุฒิที่แต่ละวิทยาลัยเชิญมาเป็นผู้ให้การอบรม

ข้อกระทง (Item) หมายถึง ตัวแปร (Variable) ในการวิเคราะห์ตัวประกอบ
ตัวแปร (Variable) หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่เป็นตัวก่อให้เกิดผลหรือ
ตัวทำนายประสิทธิภาพของการให้การศึกษาและฝึกอบรม

ตัวประกอบ (Factor) หมายถึง ผลของการจัดกลุ่มของตัวแปร (Variables)
ที่มีน้ำหนักสูงบนตัวประกอบนั้น

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้

1. อาจารย์ผู้ให้การศึกษาและฝึกอบรม ได้ตระหนักถึงตัวประกอบที่สำคัญ เป็นแนว
ทางในการพัฒนาวิธีการให้การศึกษาและฝึกอบรมของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารของวิทยาลัยครู จะใช้ตัวประกอบที่ได้เป็นแนวทางในการนิเทศงาน
อบรมครูแก่อาจารย์ในบังคับบัญชาของตนได้อย่างเหมาะสม

3. ผู้บริหารของทั้งวิทยาลัยครูและกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ ได้ร่วมกันปรับปรุงการ
บริหารการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอบรมครูใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการที่ดำรงอบรมในโปรแกรมพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ในปีการศึกษา 2524
ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

สุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 970 คนด้วยวิธีการสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic
Random Sampling) สุ่มมาร้อยละ 50 ของแต่ละวิทยาลัย จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 485 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยเป็นแบบสอบถาม
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วง บรรจุข้อกระทงที่คาดว่าจะครอบคลุม
ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอบรมโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพ
ผู้บริหารตามวรรคที่เกี่ยวกับและตามที่ได้ศึกษานำ (Pilot Study) จากอาจารย์วิทยาลัย
ครูผู้ให้การอบรมเสร็จแล้วใหญ่เข้ารับการอบรมและอาจารย์ผู้ให้การอบรมตรวจสอบภาษาการสื่อ
ความหมายและความครอบคลุม (Validity) แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหา
ความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเองทุกวิทยาลัยครู ใน
กลุ่มภาคเหนือ แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์

ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และ
หาการร้อยละ
2. หากคำมีขมิ้มเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ตัวประกอบตามลำดับดังนี้
 - 3.1 หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่ โดยใช้สูตร เพียร์สัน โปรคัก
โมเมนต์
 - 3.2 สกัดตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญ
 - 3.3 หมุนตัวประกอบแบบออร์โธกอนอล วิธีแวนเวริงค์
 - 3.4 นำผลที่ได้ไปแปลผล

ลำดับขั้นของการเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูล โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ประโยชน์ของการวิจัย และคำจำกัดความต่าง ๆ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นของการเสนอรายงานการวิจัย

บทที่ 2 เป็นวรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้

บทที่ 3 เป็นวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งกล่าวถึง กลุ่มประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งกล่าวถึงค่าสถิติต่าง ๆ ของข้อมูล และผลการวิเคราะห์ตัวประกอบ

บทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิจัย ซึ่งกล่าวถึง ข้อค้นพบและอภิปรายผลการวิจัย จนถึงการใช้ขอเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก